U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Ing. T. M.,** proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad,** se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, v řízení o námitce podjatosti,

takto:

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 25/2016.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u Krajského soudu v Praze žalobu, kterou se domáhá zrušení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 474260/2014, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj ze dne 19. 8. 2014, č. j. 390493/2014, kterým bylo žalobci odepřeno nahlédnout do restitučního spisu oprávněných osob Dipl. Ing. J. C.-M. a K. C.-M.

Žalobce v řízení o žalobě uplatnil námitku podjatosti vůči soudcům Krajského soudu v Praze, který věc předložil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této námitce. Věc byla pod sp. zn. Nao 25/2016 přidělena 1. senátu Nejvyššího správního soudu. Poté, co byli účastníci řízení poučeni o možnosti vznést námitku podjatosti, bylo Nevyššímu správnímu soudu doručeno podání, v němž žalobce vznesl námitku podjatosti vůči soudcům 1. senátu JUDr. Marii Žiškové, JUDr. Josefu Baxovi, JUDr. Lence Kaniové a JUDr. Filipu Dienstbierovi. Následně byla věc přidělena 7. senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti vůči soudcům 1. senátu.

Žalobce podjatost uvedených soudců spatřuje primárně v tom, že rozhodovali v jeho věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 145/2015. Žalobce považuje rozsudek vydaný v této věci dne 17. 12. 2015, č. j. 1 As 145/2015 - 86 za

nesprávný a polemizuje s jeho odůvodněním. Dále poukázal na nedostatečnost právní úpravy podjatosti v s. ř. s., která svědčí pouze soudcům a podkopává důvěru v soudní systém. Žalobce dále výslovně uvedl, že soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Filip Dienstbier je bratrem ministra Jiřího Dienstbiera, s jehož názory se žalobce neztotožňuje, navíc má státní občanství USA. Dovozuje, že i JUDr. Filip Dienstbier bude mít podobné názory. V této souvislosti vznesl dotaz, zda i JUDr. Filip Dienstbier disponuje občanstvím USA. Podle výslovného tvrzení žalobce je zájmem USA převést všechen státní majetek do soukromých rukou a případná výhra žalobce by mohla znamenat vrácení miliardového majetku do rukou státu, což není v zájmu USA.

Poté, co Nejvyšší správní soud poučil žalobce, že o námitce podjatosti vůči soudcům 1. senátu bude rozhodovat 7. senát, doručil žalobce Nejvyššímu správnímu soudu podání, ve kterém poukázal na to, že místo meritorního projednání věci se vedou jen další formální řízení ve věci podjatosti. Podle jeho názoru justice slouží jen zájmům mocných a vlivných a nezajistí spravedlivé rozhodnutí v jeho věci. Poukázal na způsob, jakým měla rodina C.-M. získat za pomoci pracovníků pozemkového úřadu a soudců Krajského soudu v Praze miliardový majetek. Pokud by žalobce u soudu uspěl, bylo by postaveno najisto, že restituce byla podvodná, a již z tohoto důvodu nemůže žalobce v řízení o žalobě uspět.

Soudci 1. senátu Nejvyššího správního soudu ve svém vyjádření k námitce podjatosti uvedli, že se necítí být podjatí. Nemají žádný vztah k účastníkům řízení, ani k věci. JUDr. Filip Dienstbier ve vyjádření k námitce podjatosti dále uvedl, že nemá občanství USA.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

V daném případě namítá žalobce podjatost soudců 1. senátu Nejvyššího správního soudu. Je-li namítána podjatost člena senátu Nejvyššího správního soudu, rozhoduje o ní jiný senát téhož soudu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2003, č. j. Nao 28/2003 - 5).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Zákon taxativně vyjmenovává důvody, pro které lze soudce vyloučit z projednávání a rozhodování věci. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. je důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci jednak skutečnost, že se podílel na jejím rozhodování již v předchozím správním či soudním řízení a jednak takový vnitřní vztah soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu poskytuje důvod k pochybnostem o jeho nepodjatosti. Důvodem k vyloučení soudce pro podjatost však není jeho postup v projednávané věci, ani postup při rozhodování v jiných věcech. V rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry je při hodnocení jeho podjatosti bezvýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu nicméně lze, ale k tomu slouží jiné prostředky, např. ústavní stížnost. Pro podporu výše uvedených závěrů viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2015, č. j. Nao 184/2015 - 128, ze dne 22. 7. 2015, č. j. Nao 218/2015 - 45, ze dne 10. 10. 2014, č. j. Nao 379/2014 - 127, ze dne 20. 3. 2014, č. j. Nao 112/2014 - 53, ze dne 28. 11. 2013, č. j. Nao 87/2013 - 78, ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18.

V daném případě žalobce spatřuje primárně podjatost soudců v jejich rozhodování ve věci sp. zn. 1 As 145/2015. Jak je však výslovně stanoveno v ust. § 8 odst. 1 poslední věta s. ř. s. důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Žalobcem uváděný důvod tedy nelze považovat za důvod podjatosti ve smyslu § 8 s. ř. s. Podjatost soudců nezakládají ani další žalobcem uváděné důvody. Odhlédne-li Nejvyšší správní soud od toho, že je mu z veřejně dostupných zdrojů známo, že JUDr. Filip Dienstbier není bratrem ministra Jiřího Dienstbiera, jak mylně uvádí žalobce, je třeba uvést, že ani příbuzenský poměr soudce k jednomu z ministrů nezakládá v dané věci důvod podjatosti ve smyslu § 8 odst. 5 s. ř. s. Žalobce netvrdí ani nedokládá, že by Jiří Dienstbier byl účastníkem daného řízení, resp. zástupcem některé ze stran. Co se pak týče poměru k věci, žalobce relevantně nedokládá, že by JUDr. Filip Dienstbier měl mít k dané věci poměr, pro který by jej bylo nutno vyloučit. Pouhé tvrzení o údajném vztahu k jiné zemi, občanství jiného státu, jakož ani tvrzený nesouhlas žalobce s názory tohoto soudce podjatost bez dalšího nezakládá. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že jeho vztah k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům má takovou povahu a intenzitu, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze

dne 20. 3. 2014, č. j. Nao 112/2014 - 53, ze dne 28. 11. 2013, č. j. Nao 87/2013 - 78, a ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, nebo nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01). Nutno zdůraznit, že 1. senát Nejvyššího správního soudu bude v řízení vedeném pod sp. zn. Nao 25/2016 posuzovat pouze podjatost soudců Krajského soudu v Praze. Nebude se tedy zabývat otázkou, zda bylo žalobci důvodně odepřeno nahlížet do restitučního spisu. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné jiné důvody, které by zakládaly podjatost soudců 1. senátu.

Pokud žalobce poukazoval na nedostatečnost právní úpravy podjatosti v ust. § 8 s. ř. s., toto ustanovení bylo opakovaně posuzováno Ústavním soudem, který neshledal jeho rozpor s ústavním pořádkem (srv. např. usnesení ze dne 25. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 504/15, ze dne 14. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 536/11 atd.). Poukazoval-li žalobce dále na to, že místo meritorního projednání věci se vedou jen další řízení ve věci podjatosti, musí Nejvyšší správní soud zdůraznit, že to je právě žalobce, který podáváním námitek podjatosti iniciuje tato řízení. V případě podání námitky podjatosti je Nejvyšší správní soud povinen o uplatněné námitce rozhodnout. Nejvyššímu správnímu soudu v daném řízení přitom nepřísluší se jakkoliv vyjadřovat k tvrzením, která nemají žádný vztah k řízení ve smyslu ust. § 8 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal námitku podjatosti soudců uvedených ve výroku důvodnou, rozhodl tak, že tito soudci nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 25/2016.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2016

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu